

Vastuullisuus on korkeakoulutetulle yrittäjälle mahdollisuus

Financial Times vaati vuosi sitten markkinatalouden resetointia. Eivätpä arvanneet kuinka lähellä oli ainakin markkinatalouden osittainen kompastuminen. Koronakriisi on osoittanut yhteiskunnan ja talousjärjestelmän haavoittuvuuden. Taloudellisen aktiivisuuden hiipuminen osoitti myös sen yhteyden ympäristörasitukseen. Hiilijalanjälki pieneni, ilman laatu parani ja eläimet ilmestyivät hiljentyneisiin keskustoihin ihmisten suojautuessa koteihinsa. Toisaalta kriisi on osoittanut talouden pudotuksen iskevän pahimmin kaikkein heikoimpiin - kaikkein varakkaimpien kyetessä hyödyntämään tilanne ja rikastumaan edelleen. Luonnollekaan vaikutukset eivät ole olleet yksipuolisen positiivisia. Matkailutulojen puuttuessa uhanalaisten eläinten suojelu on vaikeutunut. Kriisi on osoittanut, ettemme voi ratkoa sosiaalisia ongelmia tai ympäristö- ja ihmisoikeuskysymyksiä talouden alasarjalla. Kriisi osoittaa vastuullisuuden merkityksen ja samalla tasapainoisen kulutuksen hillitsemisen välttämättömyyden. Suojellaksemme heikoimpia emme voi rysäyttää taloutta alas. Vastuullisuutta on toteutettava vastuullisesti.

Ekonomeissa olemme havainneet jäsentemme arvojen pehmenneen. Vastuullisuus on hiipinyt sijoittamiseen, teollisuuteen, palveluihin ja matkustamiseen. Raha ei enää yksin ratkaise liiketoiminnan menestystä. Yritysten on otettava huomioon liiketoimintansa negatiiviset ulkoisvaikutukset. Luonnon, ihmisten ja yhteisön on oltava vastuullisuuden keskiössä - taloudellista ja juridista vastuuta unohtamatta. Vastuullisuuden on kuljettava mukana visiosta strategian kautta toteutukseen ja viestintään. Vastuullisuus on liiketoiminnan uusi oranssi.

Lyhytnäköisen talouden optimoinnin sijaan talous- ja poliittisten päättäjien on otettava ratkaisujensa pohjaksi pitkän tähtäimen kokonaishyödyt. Ne saavutetaan uudistavilla toimintatavoilla ja investoinneilla. Vastuullisuuden on ohjattava yritysten, julkisen sektorin ja järjestöjen johtamista. Sen on ohjattava maan ja resurssien käyttöä sekä yksilön kulutustapojen muutosta. Vastuullinen toiminta vaatii uutta teknologiaa, joka edesauttaa korvaavien, vähemmän kuormittavien hyödykkeiden ja niiden valmistamisessa tarvittavien tuotantotapojen kehittämistä. Esimerkiksi kaivosteollisuuden jätemäärät eivät pienene ilman teknologisia innovaatioita. Kulutustottumusten muutokset on tulkettava liiketoiminnalle ja innovaatiot on jonkun luotava. Asiantuntijayrittäjille on tarjolla lukuisia tehtäviä vastuullisuuden integroinnissa liiketoimintaan.

On niitä, joiden mielestä tapamme eivät muutu riittävän nopeasti. Osa taas ei edelleenkään näe tarvetta muutokseen. Epäilijä, ellet usko ilmastonmuutosta, usko asfaltoituminen. Jokainen uusi tehdas tuhoaa pienen palan planeettaamme. Kiirehtijä, ole kärsivällinen ja tue muutosta syyllistämättä. Luonnon säilyttäminen vaatii joka tapauksessa kaikkien mukaan saamista. Korkeakoulutetuilla yrittäjillä on pelinpaikka erilaisten näkemysten tulkkina, vastuullisen liiketoiminnan asiantuntijana ja tekijänä.

Yrittäjä, näe vastuullisuuden potentiaali. Hyvää ja tulosta voi tehdä yhtä aikaa.

Timo Saranpää

kirjoittaja on AKYn puheenjohtaja ja Suomen Ekonomien puheenjohtaja